

Pirmā nodaļa

Augusta saule bija sākusi iet pa vakara ceļu. Zālienā kā apdulluši sisināja sienāži. Krastmalas ievās tarkšķēja žagatu ģimenes vasaras auklējums. Asfalts, dienas karstumā izkusis, līdzīgi pārkošļātai gumijai ķērās pie sandaļu zolēm. Iela bija tukša. Vientuļā, garāmbraucošā auto radītajā vēja plūsmā vieglītiņām noplandīja plānais kleitas audums. Vienīgā ēna kailajā autobusa pieturā krita no salmu cepures platajām malām.

Slaida meitene jau neskaitāmo reizi ielūkojās rokas pulkstenī. Tā platā, baltā siksnīņa cieši aptvēra tievo rokas locītavu. Vēlreiz iemetusi skatienu laikrādī, meitene parakājās paprāvās plecu somas nodalījumos, līdz, satvērusi aiz pūkainā kažokādas piekariņa, izvilka mobilo telefonu.

– Čau! – Skanīgs sveiciens lika meitenei satrūkties un iemest tālrūni atpakaļ somā.

– Elfa? Nebiedē! Es tevi gaidu jau minūtes desmit. Tikai no... citas puses.

– Bet es sapratu, ka tiksimies pie diķa. Gaidu, gaidu... Nācu beidzot skatīties, varbūt Edīte ir atbraukusi.

– Blondīne!

– Pati tādā krāsā! – Gaišmatainā Elfa smiedamās norāva draudzenei platmali un, paskrējusi gabaliņu tālāk, to koķeti uzlika galvā.

– Bet tu tagad esi blondīne kvadrātā! – Cepures īpaš-niece, parādījusi mēli, sāka pīt bizē pār pleciem izirušos matus. Saulē atvizēja zeltaini brūna kastaņa tonis.

Meiteņu smieklī un čalošana nerimās arī tad, kad, smagi nopūties, pieturā apstājās pilsētas autobuss. Aiz sasvīdušām sievietēm ar smagām iepirkumu somām un zēna, kura austiņās mūzika dunēja tik skaļi, ka pat blakus stāvošie varēja dzirdēt, no piekarsušā autobusa izlēca Edīte.

– Čau, Elfa! Čau, Eleonora! Ko es atkal esmu palaidusi garām? – viņa jautāja, kamēr sagaidītājas smieklī pilnām mutēm vieglītēm iedunkāja viena otru.

– Kārtējo diskusiju par prāta spēju proporcionalitāti matu krāsai, – attrauca par Eleonoru uzrunātā meitene.

– Atkal jūsu jociņi, ja? – Edīte drīzāk secināja nekā jautāja, demonstratīvi tinot uz pirksta melno matu šķipsnu.

Sarkans *BMW*, spalgi signalizēdams, spēji nobremzēja pie autobusu pieturas. Pa jumta lūku izspraucās sprogaina zēna galva un nosvilpās.

– Zigis, – neapmierināta nočukstēja Eleonora.

– Un Heinrihs, – Edīte atzinīgi piebilda.

– Ar jauno autiņu, – secināja Elfa.

– Čau, zaķi! Laižam uz ezeru? – izliecies pa vadītāja puses logu un pūzdams cigarešu dūmus, aicināja melnīg-snējs, izskatīgs puisis. Aizludinājis izsmēķi, viņš ar laisku kustību uzlika saulesbrilles. – Aplaiстisim jaunus riteņus!

Draudzenes saskatījās. Domas par peldi ezerā pēc sutīgās dienas sajūsmināja, bet kompānija mulsināja. Neapbrīnināmā slava sarkanā auto īpašniekam steidzās pa priekšu. Elfa iebikstīja Eleonori mugurā, vieglītiņām pastumjot uz priekšu. Nekas cits neatlika, kā vienmēr, jārūnā bija viņai.

– Paldies par piedāvājumu. Citreiz. Šodien mums meiteņu burziņš.

Eleonorai šķita, ka puisis pie mašīnas stūres viņu ziņkārī nopēta. Meitene nevarēja droši apgalvot, puīša acis slēpās aiz melnajiem brillu stikliem. Vai kaut kas nebija kārtībā ar apģērbu? Varbūt ar matiem? Pirksti atpina un atkal sapina zeltaini brūno bizi.

– Nora, ko nu atkal lauzies kā veca meita! – nicīgi izmeta sprogainais, līdz pusei izlīdis no lūkas.

– Zigmund, aizveries, ja? – nošņāca Edīte.

– Varbūt braucam? – klusiņām ierosināja Elfa.

– Nu nē, tad bez manis! – Eleonora uzreiz atkāpās.

Pieturai, uzstājīgi taurēdams, tuvojās autobuss. Zigmunds, kas stāvēja auto lūkā, atskatījās un vēl neiecietīgāk uzsauc meitenēm:

– Paklau, vecenes, kustamies!

– Paklau, veči, tinieties projām! – Eleonorai nācās pārkliegt autobusa signāltauri.

Heinriham nebija divreiz jāsaka. Pāri saulesbrīļu rāmjiem uzmetis vēl vienu īsu, vērtējošu skatienu kareivīgi noskaņotajai meitenei, viņš nospieda gāzes pedāli, un mašīna rāvās uz priekšu. Trīs draudzenes, autobusa šofera pārmetumu pavadītas, tecīniem vien laidās gar vecās Kreicburgas pils sienu, pāri ielai un apstājās tikai tad, kad bija sasniegušas upes stāvajā krastā augošo liepu rindu. Meiteņu smiekli pieskandināja simtgadīgo koku lapotni.

Draudzeņu galamērķis bija Kreicburgas baznīcas vecā sēta. Pelēko laukakmeņu mūrējums vienmēr vilināja skaisto skatu vērotājus. Saulē sasilis, ja vajadzēja kādu sasildīt. Ēnā atdzisis, ja vasaras svelmē pārkarsušie meklēja veldzējošu vietu. Un vienmēr lejā pie kājām bija upe. Rāma un līdzsvarota savā plūdamā, it kā iesnaudusies, ļaujot klēpī augt niedrēm un doņiem, dodot zivju bagātīgo auklējumu

makšķerniekiem, sniedzot spirdzinošus glāstus peldētgrībētājiem.

Pati baznīca, ķērpjiem noaugušu liepu un kļavu ieskauda, stāvēja plašās upes krasta visskaistākajā vietā. No vienas puses to majestātiskāku un staltāku darīja stāvais upes krasts, no otras puses pāri pasaulīgajam cēla mazā Dzirnupīte, tekot dziļajā laika un ūdeņu izgrauztajā gravā. Balta un spodra, tumši sarkano torņa smaili pret augusta debesīm sliedama, baznīca klusi pieņēma ciemiņus.

– Tā, manas mīļās modeles! – Eleonora cēla ārā no plecu somas mātes dāvanu pamatskolas izlaidumā – fotokameru.
– Laiks fotosesijai “Atvadas no bērnības un vasaras”.

Līdzīgi košiem tauriņiem Edīte un Elfa aizplivinājās pa pelēko mūri. Viegla vēja pūsmiņa kā miegainās upes nopūta sapurināja meiteņu puķainās kleitas un izlaistos matus.

– Vai man ilgi būs tā jāstāv? – Elfa sāka činkstēt, nolaizdama eleganti pacelto roku ar draudzenei nočiepto salmu platmali.

– Un tu, naivā, domāji, ka fotomodelēm viegls darbs? – Eleonora pasmējās, turpinādama spiest aparāta slēdzi, te pievelkot meitenes objektīvā tuvāk, te atkāpjoties, lai noķertu labāko gaismu, fonu, sejas izteiksmi.

– Nora, uzmanīgāk! – Edīte iesaucās, satverot Eleonoru aiz rokas. Meitene, koncentrējusies uz fotoaparāta ekrānu, nemaz nemanīja, ka vēl viens solis sānis un viņa no mūra būtu iekritusi baznīcas dārzā.

– Ui! Tagad gan pietiks. – Elfa saberzēja notirpušo roku un apsēdās uz mūra malas.

– Labi, pīppauze. – Edīte piemētās blakus un izvilka no somas ledeņu paciņu. – Cienājieties! Tikai nulle, komats, piecas kalorijas katrā končā. Diētiskās.

Pētīdama kameras atmiņā saglabātās bildes, Eleonora izklaidīgi pastiepās pēc konfektēm un piesēdās blakus draudzenēm.

– Te ir forši! – Edīte ar laimīgu sejas izteiksmi atgūlās uz sasīlūšā mūra.

– Jā! Paliec, nekusties! – Eleonora uzsauca, kamēr rokas pašas darbojās ar fotoaparāta slēdžiem. – Nez kad mēs beidzot kļūsim nopietnas?

– Rudenī, – nevilcinoties atbildēja Elfa.

Edīte un Eleonora neizpratnē pārmiņa skatienus. Elfa, izteiksmīgi pārbolījusi acis par draudzeņu lēno domāšanu, vēlreiz atkārtāja:

– Rudenī, kad atsāksies skola.

– Nerunā par to! Es gribu mūžīgu vasaru, – Edīte turpināja filozofēt.

– Es gan ne. – Elfas domas bija uzņēmušas pavisam citu virzību. – Nedēļas beigās braukšu uz jauno skolu. Vēl kopmītnēs jāiekārtojas, pa veikaliem jāpastaigā, pilsēta jāiepazīst.

– Nodevēja! – Edīte strauji uzslējās sēdus. – Kas to būtu domājis, ka tu pirmā dezertēsi un pametīsi mūs šeit, vientulībā.

– Un tu pati? – Eleonora, atrāvusies no fotokameras, jautāja. – Kāpēc pārdomāji par vidusskolu?

Edītes laimīgā sejas izteiksme nozuda.

– Tu taču zini, mamma... Vispirms vajagot iegūt arodu, tāpēc koledža, tāpēc praktiska izvēle – grāmatvedība. Viņa uzskata, ka palikt vidusskolā nozīmē veltīgi tērēt laiku.

Eleonora noglabāja fotokameru somā un pagrāba sauju Edītes diētisko ledeņu.

– Jā, Elfa zina, ka būs gleznotāja. Tu, Edīt, liksi lietā savas sasodīti labās matemātiķes dotības. Bet es? Man

patik fotografēt. Tikai mamma saka, ka piecpadsmit gados cilvēks vēl nevarot zināt...

– Sešpadsmit! – Elfa pārtrauca.

– Norai tikai rudenī sešpadsmit, – Edīte atgādināja.

– Vienalga, – Eleonora uzstājīgi turpināja, – mamma saka, ka trīs vidusskolas gados domas par nākotni varot mainīties vēl simts reizes.

– Lai nu kā, pirmo izvēli jau esam izdarījušas, – optimistiski noteica Edīte.

Vieglās vēja pūsmas, tāpat kā upes vilnišu čalas, bija pieņēmušās spēkā. Iešalcās kļavas lapotne, iečabējās gar mūra sētu saaugušie cigoriņi. Uzplandīja meiteņu raibās kleitas. Eleonora atkal steidzās pīt bizi, lai nepaklausīgās kastaņkrāsas cirtas neskrietu līdzī vėjam.

– Būs lietus. – Viņa pamāja uz tumšajām debesīm, kas pamazām savilkās pāri upei.

– Ūdens tagad noteikti ļoti silts, kā jau pirms negaisa, – Edīte vīlusies noteica. – Vajadzēja gan braukt uz ezeru.

– Ar to dumjo Zigmundu? – Eleonora sapīka.

– Vai tu joprojām turi uz viņu ļaunu prātu? – Edīte gribēja zināt, bet Eleonora par atbildi tikai novaikstījās.

– Ja viņš ar tevi būtu tā izrikojies? – Elfa atgādināja.

– Sanāk, ka mēs Zigīša grēku dēļ neaizbraucām kopā ar Heinrihu? – Edīte uzmeta lūpu. – Tādam čalim atteicām! Vai tu vismaz novērtēji viņa jauno bembī?

– Meitenes, – Elfa pārtrauca draudzeņu čalošanu, – es jums tagad kaut ko pateikšu, bet apsoliet, ka uzreiz neblen-zīsiet. Man aiz muguras, tur tālāk uz sētas, kāds sēž. Un jau kādu stundu mūs vēro.

– Kur!? – Eleonora pārliecās pār Elfas plecu, bet Edīte pielēca kājās. Akmens mūris pirms baznīcas dārza stūra

veidoja bērnu slidkalniņam līdzīgu pacēlumu un kritumu. Pašā pacēluma virsotnē sēdēja vīrietis. Attālums starp svešinieku un meitenēm bija pietiekams, bet ne pārāk liels, ļaujot nojaust, ka viņš ir ļoti jauns, gandrīz vai meiteņu vienaudzis.

Negaidīta vēja brāzma iepūta svešinieka baltajā kreklā, nerātņi pāršķīra lielās grāmatas lappuses, kas atradās viņam līdzās uz sētas mūra. Pamanījies, ka meitenes viņu ziņkārīgi pēta, puisis paķēra grāmatu un, ielicis klēpī, sāka to steidzīgi šķirt, cīnoties ar vēju, kas nerimās plosīties. Svešinieka vaibsti bija grūti saredzami. Tos aizsedza tumši, pagari mati, kurus jauca no grāmatas izsprukušais vējš.

– Ko tu agrāk neteici? – Edīte pārmeta. – Mēs te ākstijāmies, tēlojām modeles un noteikti izskatījāmies smieklīgas.

– Es domāju, ka jūs pašas manijāt, – Elfa apvainojās. – Bet viņš ir tīri simpātisks. Es redzēju. Viņš pat pasmaidīja.

– Nu un tad? – skaļi noteica Eleonora. – Kā mēs gribam, tā izklaidējamies. Ja kādam tas nepatīk, lai neskatās!

– Bet man likās, ka viņam patika, – nedroši piebilda Elfa.

Pērkona dārdi atskanēja gandrīz meitenēm virs galvas. No sabiezējušajām debesīm sāka birt pirmās raupjās lietus lāses. Pieskārušās pelēkajiem un siltajiem mūra akmeņiem, tās iezīmējās kā mazi, tumšāki traipi, kas pazuda tikpat ātri kā parādījušies. Edīte un Elfa ķēra vēja aizpūsto salmenīcu, šalles un lakatus. Eleonora stūma fotokameru dziļāk somā. Sarāvušas garās kleitas virs ceļiem, visas trīs metās skriet.

Lielas lāses, atsitoties pret izkaltušo taciņu, atlēca un, sašķīdušas desmitiem sīkās šļakatās, kopā ar putekļiem krita uz meiteņu kailajiem stilbiem. Seno liepu rindas galā Eleonora paslīdēja un atpalika no draudzenēm. Meitene

neviļus atskatījās. Asas lietus piles cirtās Eleonorai sejā, ķērās atrisušajā bizē, sūcās plānajā kleitas audumā. Tikmēr puisis baltajā kreklā netraucēti turpināja sēdēt uz baznīcas sētas. Lietus pieņēmās spēkā un neļāva skaidri saskatīt, tomēr meitenei uz mirkli likās, ka viņš ir pavisam sauss un tāds kā saules apmirdzēts. Eleonora jau paspēra dažus soļus atpakaļ, kad viņu apžilbināja spilgta, griezīgi spoža gaisma.

Spalgā pērkona dārdā nodrebēja pat zeme zem krastmalas liepām. Likās, ka ūdens pilienu piesātinātais gaiss būtu pārplisījis uz pusēm. Eleonora pamira. Zibens bija iespēris pavisam tuvu. Tas varēja būt baznīcas dārzā vai kādā no tur augošajiem kokiem, bet varbūt pašā torņa smailē.

– Nora! Nora, kur tu kavējies? Skrienam! – Edīte un Elfa sauca. Bija arī pēdējais laiks. Smagie padebeši, izplājoties pār upi, baznīcu un visu Kreicburgu, bija pārvērtušies pamatīgā lietusgāzē.

Eleonora bez steigas klikšķināja datorpeli, un dienā uzņemtās fotogrāfijas monitorā nomainīja cita citu. Garas, kleitas, meiteņu matu cirtas, graciozas kustības un gadsimtiem seni mūri – tas viss nemaz neizskatījās pēc reālās pasaules. Eleonoras skatiens pie kaut kā aizķērās, un meitene pārlēca vienu attēlu atpakaļ. Kā gan viņa to nebija agrāk pamanījusi? Kadrā bija iekļuvis svešinieks no mūra sētas. Lepni pacelta galva. Vēja sajaukti mati. Augsta piere, mazliet kumps deguns, spītīgi izsliets zods. Viņa bija ieguvusi tikai svešinieka profila līnijas – savādi pazīstamas un vienlaicīgi svešas. Meitene neapmierināta atslīga krēslā. Tagad patiešām derēja malks nomierinošās vīgriežu tējas.

Tēja smaržoja lielajā porcelāna krūzē ar smieklīgu govš zīmējumu uz sāna. Māte vasarā bija aizrāvusies ar

ārstniecības augu vākšanu. Vienubrīd dzīvokļa priekšnamā uz visiem āķiņiem un nostieptām auklām bija smaržojuši visdažādāko augu saišķi. Āboliņš, pelašķi, asinszāle. Kad Eleonora bija mājiniekiem pastāstījusi par pieredzēto pērkonu, tas nevienu neatstāja vienaldzīgu. Pat brālis, parasti ieracies datora pasaulē, šoreiz uz mirkli iznira, lai paspriedētu par zibens izlādi un sniegtu pamācošus padomus, kā mātai vajadzēja rīkoties negaisa laikā.

“Kaitinoši!” Eleonora nodomāja un no jauna pievērsās monitoram. Jā, kaitinošs tagad likās arī nelūgtais viesis kadrā. Bet baznīcas sēta jau nepiederēja viņai vienai. Un puisis bija atradies pieklājīgā attālumā, nebija nācis klāt un runājis muļķības. Ak, ne tā, kā tas nejaukais Zigmunds! Par viņu meitenei gribējās domāt vismazāk. Atceroties Heinrihu, Eleonorai atkal neviļus bija jāpiesarkst. Klases puikas likās bērnišķīgi, bet Heinrihs, kā stāstīja visu zinošā Edīte, rudenī turpinās mācības vidusskolas izlaiduma klasē.

Pārsūtīdama draudzenēm domātās bildes, Eleonora reizē mēģināja apslāpēt bažas par jauno skolu. Kādi būs klasesbiedri, skolotāji? Pāriet no mazās skoliņas uz lielo vidusskolu, kurā visi būs sveši, bija visnotaļ satraucoši un pat nedaudz biedējoši. Tikai pašā vakarā, gultā domājot par to, kas viņu sagaida, Eleonoras miegainajā apziņā pavīdēja jautājums: “Kas bija tas svešinieks uz baznīcas sētas?”